

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ବଂଶରାଜ

(ଏବଂ ସଂଯୁକ୍ତ ଆବେଦନ)

1958

ଅକ୍ଟୋବର 9

(ଜାଫର ଇମାମ ଏବଂ ଜେ. ଏଲ. କପୁର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିହସ୍ତ)

ମୋଟର ଯାନ- ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବା- ଗାଡ଼ିଚାଳକ,
ଯଦି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧ୍ୟ ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ (IV/1939), ଧାରା 42(1) ଏବଂ 123 /

ଉତ୍ତରବାଚାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ମାଲିକ ନଥିଲେ, ଗାଡ଼ିଚାଳକ ଥିଲେ, ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 (1) ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଅନୁମତି ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଉଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ରୁଚ୍ଛୁ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ, ଧାରା 42 (1) ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ମାଲିକ ହିଁ ଅନୁମତି ପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଯାନର ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦେବାରେ ନିଷ୍ପେଷ୍ଟ ଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଯାନଟି ଅନୁମତି ପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ, ତେବେ କେବଳ ମାଲିକ, ଏବଂ ଗାଡ଼ି ଚାଳକଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ କେହି, ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଉଲ୍ଲଂଘନ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ, ମୋଟର ଯାନର ଚାଳକମାନେ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଥିଲେ । ଧାରା 42 (1) କେବଳ ଗାଡ଼ିର ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଷେଧ କିମ୍ବା ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ନୁହେଁ ବରଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରେ ଯେ ଯାନଟି କେବଳ ଅନୁମତିପତ୍ର ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦିତ ପଦ୍ଧତିରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ । ଧାରା 123 ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରେ, ଯେଉଁମାନେ ଧାରା 42 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ମୋଟର ଯାନ ଚଳାନ୍ତି କିମ୍ବା ମୋଟର ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି କିମ୍ବା ମୋଟର ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି ।

1958

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 115/56 ଏବଂ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

83/57।

ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ବଂଶରାଜ

ଅପରାଧିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 438 ଅନୁଯାୟୀ, ଗୋରକପୁରର ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଗଷ୍ଟ 4, 1952ରେ ବିଚାରାଧିକାରୀ ପ୍ରେରଣ ହୋଇଥିବା 1952ର ଅପରାଧିକ ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 359/1952ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସେପ୍ଟେମ୍ବର 13, 1955 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ଵାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁର

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ(ଉତ୍ତର ଆବେଦନରେ) ପକ୍ଷରୁ ଜି. ସି. ମାଥୁର ଏବଂ ସି. ପି. ଲାଲ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ ।

1958 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 9 । ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁର

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା - ଏହି ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ ଆଇନଗତ ସାର୍ବଜନୀନ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ଏହାର ଫିରାଦି ହୋଇପାରେ ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 115/56 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ବଂଶରାଜ, ଏକ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବାହକର ଡ୍ରାଇଭର, ଯାହାର ସେ ମାଲିକ ନୁହଁନ୍ତି, ମାଲିକଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁମତି ସଂଖ୍ୟା 42-926/123 ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିବା 6 ଜଣଙ୍କ ବଦଳରେ 23 ଜଣ ଯାତ୍ରୀ ବହନ କରୁଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ କନଷ୍ଟେବଲ ଗାଡ଼ିଟିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ, ଯିଏ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଗଣନା କରିବା ପରେ ଜାଣିଲେ ଯେ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା 23 ଜଣ । ଉତ୍ତରଦାତା ବଂଶରାଜଙ୍କୁ ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ, (IV/1939) ର ଧାରା 42 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ଅପରାଧ ଯାହା ସେହି ତାରିଖରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା; (ଏହି ରାୟରେ ଅଧିନିୟମ ବୋଲି କୁହାଯିବ) । ଉତ୍ତରଦାତା ବଂଶରାଜ ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଦାବି କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ କେବଳ ଛଅ ଜଣ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଗୋରଖପୁରର ଜଣେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ 200 ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଏବଂ ଖୁଲାପରେ ତିନି ମାସର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଗୋରଖପୁରର ଦୌରା ବିଚାରପତି ନିକଟକୁ

ପୁନରୀକ୍ଷଣରେ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ କେବଳ ଜଣେ ଡ୍ରାଇଭର ଏବଂ ତେଣୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି ସେହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କେବଳ ଜଣେ ଗାଡ଼ି ଚାଳକକୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ମତ ରଖି ସେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 438 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଏହି ମାମଲା ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାଟି ଅପରାଧିକ ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 359/52 ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଣାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଏହାକୁ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠକୁ ପଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦେଶାଇ ଏବଂ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 42 (1) ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ତାହା ଥିଲା ଯେ ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ କେବଳ ମାଲିକ ହିଁ ଥିଲେ ଯାହାଙ୍କୁ ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ସହିତ ଯାନର ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦେବାରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଯଦି ଯାନଟି ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା, ଗାଡ଼ି ଚାଳକଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ କେହି, ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନର ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ଆବେଦନ କରିଅଛି ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 83/57 ରେ ଏକ ଘରୋଇ ଷ୍ଟେସନ ଖାଗନ W. B. C. 8744 ର ଡ୍ରାଇଭର ଉତ୍ତରଦାତା ବିଶ୍ଵନାଥ ଏବଂ ମାଲିକ ସୁନ୍ଦର ସିଂ ଉଭୟଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଷ୍ଟେସନ ଖାଗନରେ ମୋଗଲସରାଇରୁ ବନାରସକୁ 13 ଜଣ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉଡ଼ାରେ ନେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅନୁମତିପତ୍ର ନଥିଲା । ଏହି 8 ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାତ୍ରୀ ଭାବରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ ଉଡ଼ା ନିଆଯାଇଥିଲା । ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ସୁନ୍ଦର ସିଂଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହଜନିତ ସୁବିଧା ଦେଇ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଗାଡ଼ି ଚାଳକଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ 500 ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଖୁଲାପରେ ଛ 'ମାସ ପାଇଁ ସାଧାରଣ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡିତ କରାଗଲା । ଏହି ବର୍ଦ୍ଧିତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ପୂର୍ବରୁ ଚାରୋଟିରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ

1958

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ବଂଶରାଜ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁର

ହୋଇଥିଲେ । ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ବିଶ୍ୱନାଥ ବନାରସର ଦୌରା ବିଚାରପତି ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯିଏ ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଏକ ଯାନର ଗାଡ଼ି ଚାଳକକୁ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି ମଧ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦେଶାଇ ଏବଂ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ରାଜ୍ୟର ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆସିଛି ।

ଏହି ଉଚ୍ଚ ଆବେଦନରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ସମାନ ଅଟେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ବ୍ୟବହୃତ ମୋଟର ଯାନର ଗାଡ଼ି ଚାଳକଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 42 ଏବଂ 123 ରେ ରଖାଯାଇଥିବା ସଂରଚନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ଯେତେବେଳେ ଦୁଇଟି ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶୀୟ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି, ସେହି ସମୟରେ ଧାରା 42 (1) ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି :-

"କୌଣସି ପରିବହନ ଯାନର ମାଲିକ କୌଣସି ସାର୍ବଜନୀନ ସ୍ଥାନରେ ଯାନ ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦେବେ ନାହିଁ, କେବଳ ଏକ ଆଞ୍ଚଳିକ କିମ୍ବା ପ୍ରାଦେଶିକ ପରିବହନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ପ୍ରତି-ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯାହା ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଯାନ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯେପରି ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି"

ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ଉଲ୍ଲେଖ କରେ ଯେ:

"ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଯେକେହି ଏକ ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଏ କିମ୍ବା ଏକ ମୋଟର ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରାଏ କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦିଏ କିମ୍ବା ଏକ ମୋଟର ଯାନ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଦିଏ, ସେ ପ୍ରଥମ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବ, ଯାହା ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୋରିମାନା ହୋଇପାରେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଯଦି ପୂର୍ବ ସମାନ ଅପରାଧ ଘଟିବାର ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅପରାଧ ଘଟିଥାଏ, ତେବେ ଏକ ଜୋରିମାନା ସହିତ ଯାହା ଶହେ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏକ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ । "

ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୋଟର ଯାନର ବ୍ୟବହାରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୋଟର ଯାନ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଉଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଅଧ୍ୟାୟ IIରେ ମୋଟର ଯାନର ଲାଇସେନ୍ସ, ଅଧ୍ୟାୟ II- Aରେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ଲାଇସେନ୍ସ, ଅଧ୍ୟାୟ IIIରେ ମୋଟର ଯାନର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟ IV ରେ ପରିବହନ ଯାନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରହିଛି । ଅଧ୍ୟାୟ IXରେ ଅପରାଧ, ଦଣ୍ଡ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଅଧ୍ୟାୟ II ର ଧାରା 3 ରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ଶୀର୍ଷକ ଅଟେ । ଅଧ୍ୟାୟ III ର ଧାରା 22 ରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଛି । ଅଧ୍ୟାୟ IVରେ ଧାରା 42 ର ପ୍ରାକ୍ତିକ ଟିପ୍ପଣୀ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ । ଅଧ୍ୟାୟ VI ରେ ଥିବା ଅଧିନିୟମରେ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଛି ଯାହା ଟ୍ରାଫିକ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ, ମୋଟର ଯାନର ଚାଳକମାନଙ୍କୁ ଗତିକୁ ସୀମିତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରେ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଙ୍କେତଗୁଡ଼ିକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରେ ଏବଂ ମୋଟର ଯାନ ଚାଳନା ସମ୍ପର୍କରେ ସୁରକ୍ଷା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି । ଅଧ୍ୟାୟ IXର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସଡ଼କ ସୁରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ କେତେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟନ୍ତି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୋଟର ଯାନର ମାଲିକ ଏବଂ ଏପରି ଯାନର ଚାଳକମାନଙ୍କ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଏବଂ ମୋଟର ଯାନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଏବଂ ତୁଟିପୁର୍ଣ୍ଣ ମୋଟର ଯାନର ବିକ୍ରେତା ସମେତ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରେ ।

ଧାରା 42 ର ଶୀର୍ଷକ ହେଉଛି "ଅନୁମତିପତ୍ର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକତା" ଏହି ଧାରାର ଭାଷା ନିଷେଧାତ୍ମକ କିମ୍ବା ନକାରାତ୍ମକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରେ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହାର ବୈଧାନିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଏହି ଆଇନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ନକାରାତ୍ମକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ "କୌଣସି ପରିବହନ ଯାନର ମାଲିକ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ ନାହିଁ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ଵାରା ନିଷିଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଏବଂ ବ୍ୟବହାର କରିବାରୁ ନିଷେଧକୁ ସୂଚିତ କରେ, ଧାରା 42 (1) ରେ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟତୀତ ଯାନର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଏହା ସହିତ "ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ପଦ୍ଧତିରେ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଯାନର ବ୍ୟବହାରକୁ ଅନୁମତି ଦେବା" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ପରିବହନ ଯାନକୁ ବୁଝାଏ ଏବଂ

1958

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ବଂଶରାଜ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁର

ମାଲିକଙ୍କୁ ନୁହେଁ, ଅର୍ଥାତ୍ ଧାରା 42 (1) କେବଳ ମାଲିକଙ୍କୁ ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପରିବହନ ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ନିଷେଧ କରେ ନାହିଁ ବରଂ ଏହି ଧାରା ରେ ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ଯେ ଅନୁମତିପତ୍ର ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ପଦ୍ଧତିରେ ଯାନର ବ୍ୟବହାରକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ, ଏବଂ ଏହା ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଧାରା 42 (1) କେବଳ ଯାନର ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଷେଧ କିମ୍ବା ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ବିପରୀତ ଭାବରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉପରେ ବିଚାର କରେ ନାହିଁ, ବରଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରେ ଯେ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତିରେ ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ । ତେଣୁ ଏହି ନିଷେଧ କେବଳ ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଯାନର ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ବିପରୀତ ବ୍ୟବହାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଟେ ।

ଧାରା 123 ଅପରାଧ ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅଛି । ପ୍ରାକ୍ତିକ ଚିନ୍ତଣୀ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଏହି ଧାରା କ'ଣ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ଏବଂ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା, ଯେଉଁମାନେ ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା(1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ମୋଟରଯାନ ଚଳାନ୍ତି । ଆମେ ଉପରେ କହିଛୁ ଯେ ଧାରା 42 (1) ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପରିବହନ ଯାନର ବ୍ୟବହାର ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ନିଷେଧ କରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ପରିବହନ ଯାନ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ, ଏହା ଧାରା 42 (1)ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରେ । ଧାରା 42 (1) ଏକ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଧାରା ନୁହେଁ । ଏହାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପାଇଁ ଧାରା 123 ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ରେ 'ମାଲିକ' ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ନକରିବାକୁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଧାରା 42 (1) ଦ୍ୱାରା ମାଲିକଙ୍କୁ ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପରିବହନ ଯାନ ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦେବାରୁ ନିଷେଧ କରି ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଆଞ୍ଚଳିକ କିମ୍ବା ପ୍ରାଦେଶିକ ପରିବହନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁମତିପତ୍ର ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରେ, ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଇଥିବା କିମ୍ବା ମୋଟର ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିବା କିମ୍ବା ମୋଟର ଯାନ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଥିବା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦଣ୍ଡର

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । ଏହି କାରଣରୁ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ 'ଯେ କେହି ' ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା ଏବଂ ଧାରା 123 ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଦଣ୍ଡକୁ ମାଲିକଙ୍କ ପାଇଁ ସୀମିତ କରିନଥିଲା । ବିଧାନମଣ୍ଡଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ଧାରା 42 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତ କୌଣସି ମୋଟର ଯାନ କାହା ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯଦି ଏହା ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପରିଚାଳିତ ହୁଏ ତେବେ ସେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବେ । ଏହି ଦୁଇଟି ଧାରାକୁ ଏକାଠି ପଢ଼ିଲେ, ଏହା ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିନଥାଏ ଯେ ଧାରା 123 କେବଳ ମାଲିକଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡନୀୟ କରିଥାଏ । ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ "କିମ୍ବା ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଏକ ମୋଟର ଯାନ ବ୍ୟବହାର କରାଏ କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦିଏ, କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏକ ମୋଟର ଯାନକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିଦିଆଯାଏ" ମାଲିକଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରେ । ଅର୍ଥାତ୍, ଧାରା 123ର ଏହି ଅଂଶ 42(1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିବା ପାଇଁ ମାଲିକଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରେ । ତେବେ, ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଇବା ଏକ ଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଅଟେ । ଏହାକୁ ମାଲିକ ନିଜେ କିମ୍ବା ମାଲିକଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଚଳାଇପାରିବେ । ତେଣୁ, "ଧାରା 42 ର ଉପ-ଧାରା (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି-----
-----ଯିଏ ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଏ. " ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଉଭୟ ମାଲିକ ଏବଂ ଯିଏ ମାଲିକ ନୁହଁନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ଧାରା 42 (1) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିରୋଧ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଇବା ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅଟେ । ଅର୍ଥାତ୍, ଗାଡ଼ି ସମ୍ପର୍କିତ ଅନୁମତିପତ୍ରର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ କେହି ମୋଟର ଯାନ ଚଳାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏଠାରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ମତର ସପକ୍ଷରେ ନ୍ୟାୟିକ ମତର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିଛି ଯେ ଏକ ମୋଟର ଯାନର ଡ୍ରାଇଭର ଯିଏ ଏହାର ମାଲିକ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଧାରା 42 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଗାଡ଼ି ଚାଳନା କରନ୍ତି, ସେ ଆଇନର ଧାରା 123 ମଧ୍ୟରେ ଆସିବେ । ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଏକମତ ଯେ ଧାରା 123 ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ଚାଳକ ଦୋଷୀ ହେବେ । *ସରକାରୀ ଅଭିଯୋଜକ ବନାମ ଜୀବନ* ⁽¹⁾; *ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାର, ସି. ପି. ଏବଂ ବେରାର ବନାମ ମୋହନ ଲାଲ* ⁽²⁾, *ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଓ ସିଂ ବନାମ ରାଜ୍ୟ* ⁽³⁾; *ତେଜା ସିଂ ବନାମ ରାଜ୍ୟ* ⁽⁴⁾; *କଲ୍ୟାଣ ଲାଲ ବନାମ*

⁽¹⁾ A.I.R.1941 Mad. 845.

⁽²⁾ A.I.R. 1944 Nag. 89.

⁽³⁾ (1954) 59 C.W.N. 787.

⁽⁴⁾ A.I.R. 1952 Punj. 45.

1958

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ବଂଶରାଜ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କପୁର

ରାଜ୍ୟ ⁽¹⁾; ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ⁽²⁾; ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମୋତିଲାଲ ⁽³⁾ । ଏହି ସମସ୍ତ ମାମଲା ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛି ଯେ 'ଯେକେହି ଗାଡ଼ି ଚାଲନା କରେ' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 123 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବା ଜଣେ ଅଣ-ମାଲିକ ଚାଳକଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ବ୍ୟାପକ କରେ । ଆଲ୍ଲାହାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ *ଉମା/ଶଙ୍କର ବନାମ ରେଜୁ* ⁽⁴⁾, ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଅଗ୍ରସ୍ଥାଲା ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅନୁମତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଗାଡ଼ି ଚାଲନା କରୁଥିବା ଦ୍ରାଘତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 123 ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ ।

ଆମ ମତରେ, ଏହି ମାମଲାରେ ଆଲ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଧାରା 42 ଏବଂ 123 ରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଭୁଲ ଅଟେ, ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦେବୁ, ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବାର ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିଦେବୁ ଏବଂ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରିବୁ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ଵୀକରଣ

“ଉପଭୋଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।”

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।

⁽¹⁾ A.I.R. 1954 Raj. 250.

⁽²⁾ A.I.R. 1955 Raj. 183.

⁽³⁾ A.I.R. 1957 Raj. 63.

⁽⁴⁾ A.I.R. 1950 All. 234.